

KYSTPLAN TROMSØREGIONEN

INTERKOMMUNAL KYSTSONEPLAN FOR KOMMUNENE

BALSFJORD, KARLSØY, LYNGEN, MÅLSELV OG TROMSØ

Planprogram

Høringsforslag (Høringsperiode: 27.januar-10.mars 2014)

INNHold

1	BAKGRUNN.....	3
1.1	Formål	3
1.2	Planområdet	4
1.3	Dagens situasjon	5
2	RAMMER OG PREMISS FOR KYSTZONEPLANEN	6
2.1	Nasjonale føringer og dokument	6
2.2	Aktuelle lover	6
2.3	Regionale strategier og planer.....	6
2.4	Kommunale planer og dokument	6
3	UTFORDRINGER OG PROBLEMSTILLINGER	7
4	UTREDNINGSBEHOV OG METODE.....	9
4.1	Arealanalyse (GIS)	9
4.2	Konsekvensutredning og risiko og sårbarhetsanalyse.....	11
5	ORGANISERING, MEDVIRKNING OG FRAMDRIFT	12
5.1	Organisering.....	12
5.2	Medvirkning	13
5.3	Framdrift	14

Foto s 1, 5,7,9,10: Bo Eide, s 11: Robert Larsen, s 13: Aslaug Aalen

1 BAKGRUNN

Kommunene Målselv, Balsfjord, Tromsø, Lyngen og Karlsøy har gått sammen om å utarbeide en kystzoneplan for felles kystområder og fjordsystem.

Det er mange interesser knyttet til kystsonen. Økende konkurranse og interessekonflikter gjør kystsonen utfordrende å forvalte. Kommunen har myndighet over arealbruken i sjøområdene, og for å skape forutsigbare rammer trenger kommunen et godt styringsverktøy.

Kystplan Tromsøregionen er en interkommunal plan på kommuneplannivå, jmfør kap. 9 i plan- og bygningsloven. Det skal fastsettes juridisk bindende arealbruk med bestemmelser og retningslinjer. Dette planprogrammet definerer grunnlaget for planarbeidet. Det blir blant annet gjort rede for formålet med planarbeidet, behovet for utredninger og opplegget for medvirkning, organisering og framdrift.

Kystzoneplanen skal ta tak i de problemstillingene som best løses gjennom et interkommunalt samarbeid, og temaene i planen skal avgrenses i forhold til det som kommunene håndterer best

gjennom kommuneplanens arealdel, eller andre kommunale planer. Behovet for en slik avgrensing kan variere mellom kommunene.

Det blir også utarbeidet kystzoneplaner for Nord-Troms og for Midt- og Sør-Troms, alle tre planene er en del av prosjektet Kystplan Troms i regi av Troms fylkeskommune.

Figur 1. Kystplan Tromsøregionen er et samarbeid mellom kommunene Målselv, Balsfjord, Tromsø, Lyngen og Karlsøy.

1.1 FORMÅL

Kystzoneplanen skal være et kunnskapsbasert forvaltningsverktøy for kommunene. Gjennom planarbeidet skal det utvikles langsiktige rammer for bærekraftig arealbruk, forvaltning og verdiskapning i kystsonen. Planarbeidet skal munne ut i en juridisk bindende plan på kommuneplannivå.

Planarbeidet skal legge til rette for kunnskapsutvikling og erfaringsutveksling mellom kommunene, og skape grunnlag for framtidig samarbeid om arealbruken i kystsonen.

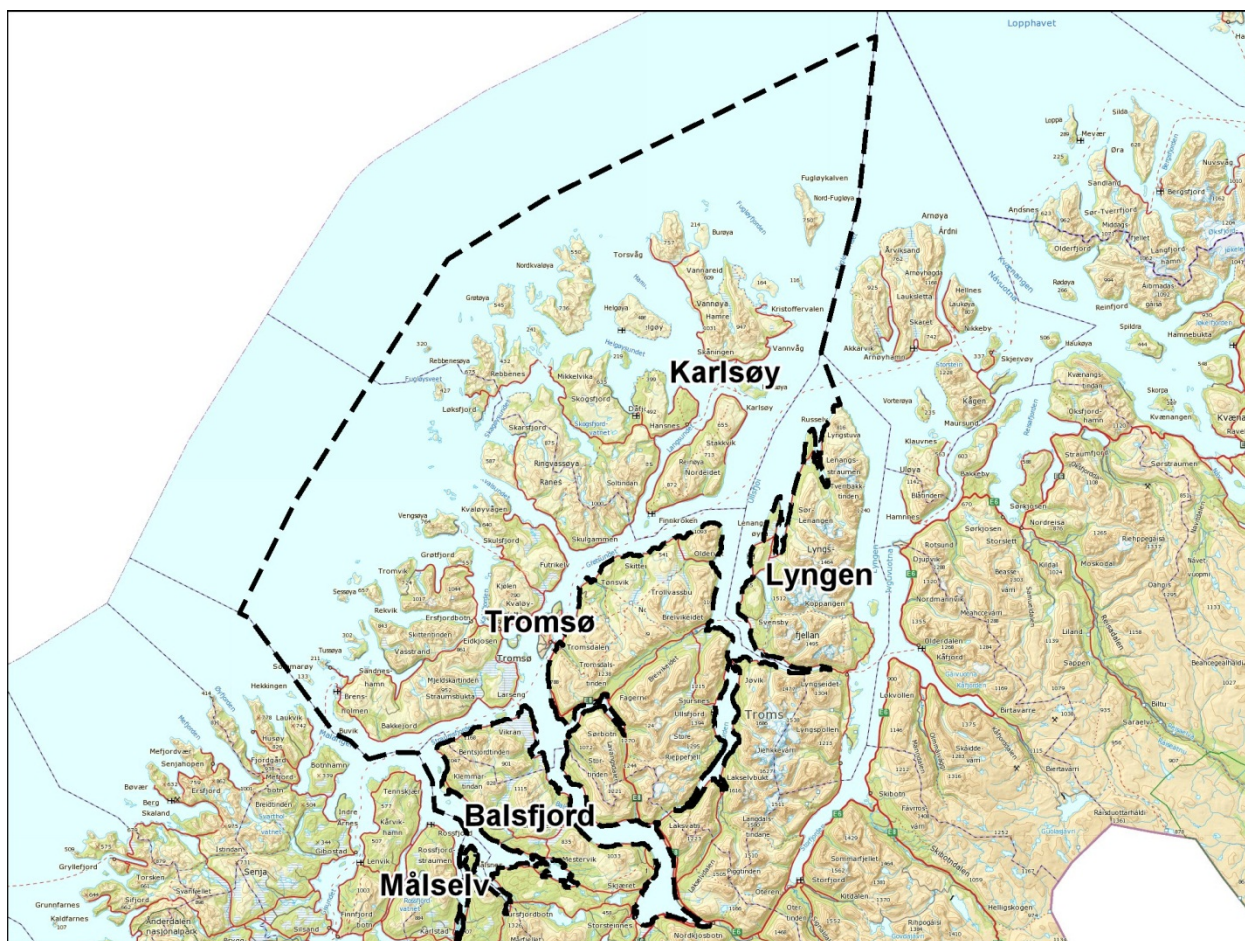
1.2 PLANOMRÅDET

Planområdet omfatter sjøarealene (overflate, vannsøyle og bunn), avgrenset av kystkontur. I kommunene Målselv, Balsfjord, Tromsø og Karlsøy er alt sjøareal med. I Lyngen kommune er det Ullsfjorden som er med i planområdet.

Planområdet går ut til en nautisk mil utenfor grunnlinjene i samsvar med plan- og bygningslovens virkeområde.

Tromsøregionen har en stor og variert kystsoner. Planområdet omfatter kystområdene mellom en rekke større øyer som Kvaløya, Ringvassøya, Vannøya og tusenvis av mindre øyer. Lenger inne ligger fjordene – Ullsfjorden, Balsfjorden og Malangen.

Selv om planen ikke omfatter landareal er det nødvendig å se arealbruken på land i sammenheng med arealbruken på sjø.

Figur 2. Planområdet for Kystplan Tromsøregionen

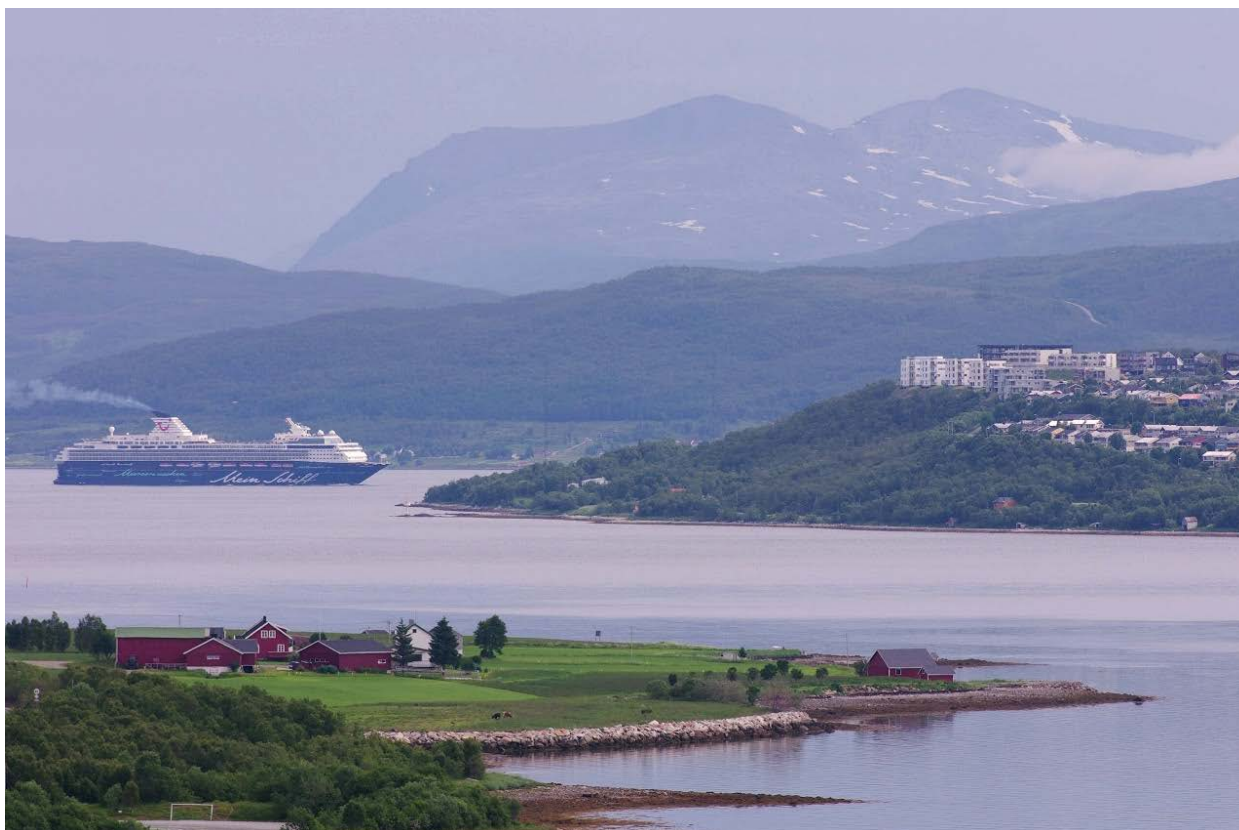
1.3 DAGENS SITUASJON

De fem kommunene har ulik status for kystzoneplanleggingen i sine områder, noen har eldre kystzoneplaner, mens andre nylig har rullert kommuneplanens arealdel inkludert sjøarealene. Kystplan Tromsøregionen vil ta utgangspunkt i gjeldende arealbruk i de respektive kommuner.

For de fleste kommunene gjelder det at søknader om havbrukslokaliteter har blitt behandlet som dispensasjonssaker. For søknader som har kommet inn i 2013, og ikke har blitt behandlet, er det naturlig å behandle søknadene som en del av den interkommunale kystzoneplanen.

Tabell 1. Status for kommuneplaner og kystzoneplaner i kommunene.

Kommune	Status arealdelen	Status kystzoneplan
Karlsøy	Vedtatt 2013, inkl. sjøarealene	Del av arealdelen
Lyngen	Vedtatt 2005. Arealdelen på høring 2013, inkl. strandsonen	Kystzoneplan 1999-2002
Balsfjord	Vedtatt 2011, omfatter ikke sjøarealene	Kystzoneplan fra 1990-tallet
Målselv	Vedtatt 2013, inkl. sjøarealene	
Tromsø	Vedtatt 2011, inkl. sjøarealene Planprogram for kommuneplanen inkl sjøarealene er under arbeid	Kystzoneplan fra 2001, havbruksplan fra 2005 (temaplan)

2 RAMMER OG PREMISS FOR KYSTSONEPLANEN

Det er en rekke lover, retningslinjer og planer som legger føringer for planarbeidet. I dette avsnittet trekker vi fram de viktigste, men gjør oppmerksom på at oversikten ikke er uttømmende.

2.1 NASJONALE FØRINGER OG DOKUMENT

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Miljøverndepartementet (2011). T-1497.
- Verdens fremste sjømatnasjon Meld.St. 22 (2012-2013), Fiskeri- og kystdepartementet
- Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen(2011). Gullestadutvalget
- Sammen om et giftfritt miljø – forutsetninger for en tryggere fremtid Meld.St. nr.14 (2006-2007), Miljøverndepartementet
- Den europeiske landskapskonvensjonen
- Norsk klimapolitikk, Meld.St.21 (2011-2012), Miljøverndepartementet
- På den sikre siden – sjøsikkerhet og oljevernberedskap, St.meld. nr. 14 (2004-2005), Fiskeri- og kystdepartementet
- Nasjonal transportplan 2014-2023 Meld.St. 26 (2012-2013), Samferdselsdepartementet
- Handlingsplan for Kystverket 2010-2019

2.2 AKTUELLE LOVER

- LOV-2008-06-27-71 Plan- og bygningsloven
- LOV-2005-06-17-79 Akvakulturloven
- LOV-2008-06-06-37 Havressurslova
- LOV-2009-04-17-19 Havne- og farvannsloven
- LOV-2010-06-04-21 Havenergilova
- LOV-1957-06-28-16 Friluftsløven
- LOV-1978-06-09-50 Kulturminneløven
- LOV-1981-03-13-6 Forurensningsloven
- LOV-2009-06-19-100 Naturmangfoldloven
- LOV-2010-06-25-45 Sivilbeskyttelsesloven

- LOV-2011-06-24-29 Lov om folkehelsearbeid
- FOR-200612-15-1446 Forskrift om rammer for vannforvaltning
- FOR-2009-06-26-855 Forskrift om konsekvensutredninger

2.3 REGIONALE STRATEGIER OG PLANER

- Fylkesplan for Troms 2010-2013
- Regional planstrategi for Troms (2012-2015)
- Havbruksstrategi for Troms (2013)
- Strategisk næringsplan for Tromsø-regionen (2008-2018)
- Vesentlige vannforvaltningsspørsmål - vannregion Troms (2012)
- Fylkesdelplan for kystsonen 1999
- Fylkesvegplan (2010-2019)
- Folkehelse, idrett og friluftsliv (2008-2013)

2.4 KOMMUNALE PLANER OG DOKUMENT

- Kommunenes gjeldende arealplaner slik som kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner.
- Diverse relevante temaplaner og strategier
  - Klima- og energiplaner
  - Overordnet ROS
  - Næringsplaner
  - Fysisk aktivitet og friluftsliv
  - Kulturplaner
  - Petroleumsstrategier
  - Andre

3 UTFORDRINGER OG PROBLEMSTILLINGER

Kommunegrensene deler opp kystsonen og fjordsystemene, og samarbeid mellom flere kommuner er nødvendig for å få til en god og forutsigbar forvaltning. Kommunen som planmyndighet har ansvar for å se ulike arealbehov og samfunnsinteresser i sammenheng og å gjøre vedtak om bruk og vern av ressursene. Samtidig finnes en rekke sektorlover som virker i kystsonen og som forvaltes av ulike sektormyndigheter (se kap 2.2).

Dagens arealforvaltning i kystsonen i Tromsøregionen er preget av at arealplanene er utdaterte, og søknader om nye havbrukslokaliteter blir ofte behandlet som dispensasjonssaker. En slik behandling kan ikke ta innover seg helheten og saker kan bli behandlet ulikt fra sted til sted og gang til gang.

Tromsøregionen har flere store fjordsystem og en kyst med mange øyer, brede sund og storhavet

utenfor. Det kan oppleves som arealressursene i kystsonen er uendelige i dette området. Det er likevel slik at de ulike næringsinteressene kan ha bruk for de samme arealene, og det kan finnes verdier i kystsonen som blir negativt påvirket av økt aktivitet. De ikke-kommersielle verdiene er blant annet knyttet til naturmangfold, friluftsliv, kulturminner og kulturmiljø, landskapsopplevelser og et rent hav.

Kystplan Tromsøregionen vil legge til rette for næringsutvikling samtidig som det tas hensyn til de ikke-kommersielle interessene. Planen skal gi langsiktige og forutsigbare rammer for bruken av arealene i kystsonen. Kystplan Tromsøregionen har en kunnskapsbasert tilnærming til de ulike problemstillingene og mulige interessekonflikter som vil bli aktualisert gjennom planprosessen.

Problemstillingene i Kystplan Tromsøregionen kan oppsummeres i ett hovedspørsmål:

Hvordan legge til rette for næringsutvikling samtidig som det tas hensyn til de ikke-kommersielle interessene?

Gjennom planarbeidet vil vi prøve å svare på dette hovedspørsmålet. For å konkretisere hovedproblemstillingen er det formulert følgende underspørsmål:

- ✓ Hvilke områder må ligge uten inngrep på grunn av ikke-kommersielle verdier slik som naturmangfold, kulturminner, landskapsopplevelser og rekreasjonsmuligheter?
- ✓ Hvilke områder er egnet til oppdrett?
- ✓ Hvilke områder må forbeholdes fiskerinæringen?
- ✓ Er det behov for å sette av nye areal til havner, sjødeponi mv? Fiskerihavner, småbåthavner, industri osv.
- ✓ Kan det oppstå arealkonflikter med farledene?
- ✓ Hvilke områder trenger Forsvaret til sin aktivitet?
- ✓ Hvilke områder trenger reindriftsnæringen i kystsonen?
- ✓ Er det behov for nye arealer og infrastruktur knyttet til olje- og energi industrien? Vindkraftanlegg, ilandføring av olje og gass, kabler for strøm og petroleum osv.
- ✓ Hvilke behov har reiselivsnæringen?
- ✓ Er det behov for arealer og infrastruktur til bergverk?
- ✓ Hvordan ta hensyn til arealbruk på land i vurderingene av arealbruk i kystsonen?
- ✓ Er det sjøarealer innenfor planområdet hvor konflikten mellom fiskeri og havbruk er betydelig?
- ✓ Hvordan påvirker teknologi- og strukturendringene fiskeri- og havbruksnæringen sine arealbehov?
- ✓ Hvordan vil klimaendringene med høyere havtemperatur føre til
  - endringer i kystfisket?
  - endringer i oppdrettsnæringen sin tilpasning - nye arter, eller flytting av anlegg?
- ✓ Hvordan skal de fem kommunene jobbe sammen om kystsonen etter at planen er vedtatt?
- ✓ Hvordan sikre kompetanseutvikling og erfaringsutveksling mens planarbeidet pågår og etter at planen er vedtatt?

4 UTREDNINGSBEHOV OG METODE

4.1 AREALANALYSE (GIS)

Som grunnlag for arealvurderingene i planarbeidet vil det bli utarbeidet en GIS-analyse med alt av eksisterende, relevant, kartfestet informasjon. Arealanalysen vil bli supplert med og kvalitetssikret

mot lokalkunnskap i kommunene. Det vil bli hentet data fra følgende kilder, men listen er ikke uttømmende:

Tema	Ansvarlig myndighet
Marine naturtyper	Miljødirektoratet
Marine kulturminner	Riksantikvaren
Farleder, hovedleder og bileder	Kystverket
Fiskeplasser, aktive og passive redskap	Fiskeridirektoratet
Gyteområder	Fiskeridirektoratet
Oppvekstområder	Fiskeridirektoratet
Låssettingsplasser	Fiskeridirektoratet
Akvakulturlokalteter	Fiskeridirektoratet
Reindrift	Reindrifftsforvaltningen
Havner og ankringsplasser	Kystverket
Verneområder	Miljødirektoratet
Marin verneplan	Miljødirektoratet
Nasjonale laksefjorder	Fiskeridirektoratet
Forsvarets øvingsfelt	Forsvarsbygg
Grunnforurensing, miljøgifter	Miljødirektoratet
Havmiljo.no	Miljødirektoratet
Fremmede arter	Miljødirektoratet

På en del områder er det ikke gode kartdata, her vil vi ta i bruk andre metoder for å skaffe data.

FRILUFTSLIV

Det er ønskelig å kartfeste informasjon om viktige friluftsinnteresser som badeplasser, fiskeplasser og utfartsområder. Reiselivsplanlegg og småbåthavner bør også kartfestes. Data vil bli samlet inn fra arbeid som er utført i kommunene og gjennom innspillene som kommer til planarbeidet. På folkemøtene som arrangeres under høringen av planprogrammet, vil vi samle inn data fra deltakerne ved bruk av kart. For øvrig arbeides det med en Regional plan for friluftsliv og folkehelse.

LANDSKAP

Den europeiske landskapskonvensjonen definerer landskap slik som folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkningen fra og samspillet mellom naturlige og/eller menneskelige faktorer. Lyngen kommune har vært utprøvningskommune for en nylig utarbeidet veileder om landskap i kommunal planlegging, og erfaringer derfra kan komme til nytte i dette planarbeidet. På folkemøtene vil innspill fra deltakerne om viktige punkter og områder i

landskapet bli kartfestet. Institutt for skog og landskap har kartlagt landskapsregioner i Troms, disse kan tjene som utgangspunkt for beskrivelsen av landskapet i planområdet.

ÅRSTIDSVARIASJONER

Forholdene i sjøen varierer gjennom året, og dette perspektivet kan bli relevant å ha med i grunnlaget for vurderingene i planen.

ANDRE KILDER

Andre kilder til relevant kunnskap for planarbeidet kan være:

- Arbeidet som pågår i vannområdene og vannregionen.
- Arbeid knyttet til utredninger av petroleumsaktivitet i nord.
- Strømmodelleringsprosjektet i regi av Kystplan Troms
- Forskningsprosjektet *Aktiv forvaltning av marine ressurser – tilpasset forvaltning*, Havforskningsinstituttet

4.2 KONSEKVENSTREDNING OG RISIKO OG SÅRBARHETSANALYSE

HVA SKAL KONSEKVENSTREDES?

Kommunedelplaner som angir områder for utbyggingsformål skal ha en konsekvensutredning (KU-forskriften § 3 c). Kystsonenplanen er en plan på kommuneplannivå og vil komme til å angi utbyggingsformål. Med utbyggingsformål menes for eksempel arealformålene akvakultur, farleder og havner.

Konsekvensutredningen skal beskrive planens virkninger for miljø og samfunn. Det skal gjøres rede for hvilke miljø- og samfunnsverdier som finnes i de foreslåtte utbyggingsområdene. Virkninger utbyggingen kan få for disse verdiene og hva som kan gjøres for å avbøte negative virkninger skal vurderes. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene i planen.

RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

For planer med utbyggingsformål skal det også utarbeides en risiko- og sårbarhetsanalyse (pbl § 4-3). På kommuneplannivå er det naturlig å utarbeide denne som en del av konsekvensutredningen. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om området er egnet til utbyggingsformålet.

METODE

Arealanalysen vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for konsekvensutredningen. I tillegg vil vi legge til grunn relevante data fra tilgjengelige databaser (bl.a. Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet).

For hvert utbyggingsområde skal verdi fastsettes og omfanget av tiltaket vurderes. Konsekvensen av det foreslåtte utbyggingsområdet kommer fram ved å sammenholde områdets verdi og utbyggingens omfang. Konsekvensutredningen vil bli utarbeidet med utgangspunkt i metodikken i Statens vegvesen Håndbok 140 Konsekvensanalyser, men med tilpasninger til dette plannivået og tiltak i kystsonen.

For hvert nye utbyggingsområde, skal disse temaene vurderes:

Utredningstema
Naturmangfold
Friluftsliv
Kulturminner og –miljø
Landskap
Forurensning og mattrygghet
Folkehelse
Klimatilpasning
Transportbehov, energiforbruk og –løsninger
Samisk natur- og kulturgrunnlag
Barn og unges oppvekstvilkår
Støy
Beredskap og ulykkesrisiko
Bosetting og fritidsbebyggelse

5 ORGANISERING, MEDVIRKNING OG FRAMDRIFT

5.1 ORGANISERING

Kystplan Tromsøregionen er en interkommunal kystsoneplan, jf. plan- og bygningsloven kap. 9. Det er opprettet en interkommunal styringsgruppe og arbeidsgruppe, mens vedtaksmyndigheten etter plan- og bygningsloven ligger til den enkelte kommune.

STYRINGSGRUPPA

Styringsgruppa er sammensatt av politiske representanter og representanter fra administrasjonen på rådmannsnivå fra hver av de fem kommunene, og prosjektlederen for Kystplan Troms i Troms fylkeskommune deltar som observatør. Styringsgruppa har ansvar for prosjektets overordnede økonomi og framdrift.

ARBEIDSGRUPPA

Arbeidsgruppa er satt sammen av planleggere og rådgivere fra de fem kommunene, innleid prosjektleder, prosjektansvarlig i Tromsøområdets regionråd og prosjektlederen for Kystplan Troms i Troms fylkeskommune. Prosjektleder for Kystplan Nord-Troms er med som observatør. Arbeidsgruppa har ansvar for å bidra til å utarbeide planforslaget sammen med prosjektleder. Gruppa er et viktig forum for kunnskapsutvikling og erfaringsutveksling mellom kommunene.

FAGGRUPPER I KOMMUNENE

Kommunene har opprettet egne faggrupper knyttet til den interkommunale kystsoneplanen. Disse gruppene jobber med ulike geografiske områder knyttet til fjordene og kysten, og kommer med innspill til planarbeidet. Disse gruppene er viktig for forankring i hver enkelt kommune og for å effektivisere tilfanget av kunnskap fra kommunene.

REGIONALT PLANFORUM

Forslaget til planprogram blir lagt fram i regionalt planforum like før eller tidlig i høringsperioden.

POLITISK FORANKRING

Det er avgjørende at kommunestyrene/bystyret i hver av de fem kommunene har eierskap til planarbeidet. Hver kommune har sin representant i styringsgruppa. Det er formannskap/byråd eller kommunestyret/bystyret som skal gjøre alle vedtak etter plan- og bygningsloven. I tillegg vil det være hensiktsmessig å orientere politisk nivå i kommunene underveis i planarbeidet, og at politikerne deltar på folkemøtene som skal arrangeres både under høringen av planprogrammet og av planforslaget.

Figur 3. Skjematisk oversikt over organiseringen i Kystplan Tromsøregionen

5.2 MEDVIRKNING

Det er lagt opp til bred medvirkning fra innbyggerne, næringsaktører, interesseorganisasjoner, regionale myndigheter og forskningsinstitusjoner.

PLANVERKSTED

Under utarbeidingen av planprogrammet ble det arrangert et stort planverksted i Tromsø der representanter fra kommunene, regionale og statlige myndigheter, næringsaktører, forskning og interesseorganisasjoner deltok. Formålet med verkstedet var forankring av planarbeidet, å få innspill til planprogrammet og å belyse ulike problemstillinger i kystsonen.

FOLKEMØTER

Under høringen av planprogrammet vil det bli arrangert folkemøter i hver enkelt kommune. På disse møtene vil planprogrammet bli presentert for innbyggerne og lokale lag og organisasjoner. Representanter for barn og unge vil bli spesielt invitert. På disse møtene blir det lagt opp til miniverksted med kart for å få fram lokal kunnskap blant annet om friluftsliv og landskapsverdier.

Det vil også bli arrangert folkemøter i kommunene under høringen av planforslaget

NETTSIDER

Det er opprettet en egen nettside for Kystplan Troms, og denne vil bli brukt som informasjonskanal sammen med kommunene og Tromsø-områdets regionråd sine nettsider.

FRIST OG ADRESSE FOR INNSPILL

Innspill til planarbeidet og merknader til planprogrammet må sendes skriftlig til:

post.bergen@norconsult.no

eller

Norconsult AS
Postboks 1199
5811 Bergen

Innen 10.mars 2014.

Figur 4. Fra planverkstedet i Tromsø 3.oktober 2013.

5.3 FRAMDRIFT

Framdriftsplanen legger opp til at kystzoneplanen skal være klar for endelig vedtak i kommunene ved årsskiftet 2014/2015.

Tabell 2. Framdriftsplan for Kystplan Tromsøregionen

	2013			2014													
	Okt	Nov	Des	Jan	Febr	Mars	April	Mai	Juni-aug	Sept	Okt	Nov	Des				
Planprogram	[Blue bar spanning Oct 2013 to April 2014]																
Planverksted	[Red dot]																
Arbeidsmøte		[Red dot]															
Styringsgruppe		[Green dot]															
Vedtak om høring planprogram (planutvalgene)		[Purple bar]															
Høring av planprogram				[Purple bar]													
Folkemøter				[Red dot]													
Arbeidsmøte					[Red dot]												
Styringsgruppe						[Green dot]											
Fastsetting av planprogram (kommunestyrene)						[Purple bar]											
Planforslag med KU og ROS					[Blue bar spanning Febr 2014 to Dec 2014]												
Arbeidsmøte							[Red dot]										
Styringsgruppe								[Green dot]									
Vedtak om høring (planutvalgene)									[Purple bar]								
Høring										[Purple bar]							
Folkemøter										[Red dot]							
Arbeidsmøte											[Red dot]						
Styringsgruppe												[Green dot]					
Vedtak av plan (kommunestyrene)													[Purple bar]				